

POLDERPOLONAISE

Als de conducteur op zijn fluitje blaast, de deuren sluiten en de trein vaart maakt, begint mijn reis door Nederland. Ik hoor het ritmische gebonk van stalen wielen, piepende rails en het gezoef van alles wat voorbij trekt. Vanachter het raam wisselt hoog en laag, grijs, blauw en groen elkaar in hoog tempo af. Verschillende tinten baksteen volgen elkaar op en rijtjes bomen zo recht, alsof ze tegen een liniaal aan zijn geplant. Een koe, een schaap, fietser voor de spoorboom, geparkeerde auto's, Harry's Haarsalon, een hek, dijk, snackbar. Een land waarin alles geordend is, elk straatnaambordje hetzelfde lettertype en dezelfde kleur blauw heeft. Waar een verkeerslicht nooit langer dan twee minuten op rood staat (ja, echt) en er achthonderd-achtenzestig verschillende verkeersborden zijn. We rijden langs flatgebouwen, de Oostvaardersplassen, een kringverjaardag en studentenfeest. Ik zie twee vrouwen naast hun fiets, praktische jassen, kletsen met boodschappentassen aan het stuur. Een man loopt langs, geheel in beige, met bijpassende instappers en honden.

Naast me ritselt een plastic zakje en smakt een medereiziger die een boterham met kaas eet. Een clubje vrouwen komt met een luide 'sssssssjjt' de stiltcoupé binnen. Ik vang een gesprek op, iets over liefdesverdriet. Al deze observaties sla ik op in mijn hoofd. Ik maak er scènes van, bepaal de sfeer, luister naar wat er wordt gezegd en leg het vast in illustratie. Een chagrijnig gezicht – dat is leuk tekenen – een trotse vogel, duinlandschap of uitzwaaiende moeder. Welke kleuren passen, is het een warme of koude dag? Druk, rustig, hoor ik geroezemoes? Voor dit boek tekende ik mensen die ik ben tegengekomen en plekken die de moeite waard zijn om te bezoeken. Het tekenen dwong me anders te kijken naar een land waar ik al mijn hele leven woon. Hoeveel weet ik over dit land? Wat is typisch Nederlands en hoeveel daarvan is er terug te zien in het dagelijks leven?

Ik vertrok uit mijn eigen omgeving en opeens bleek al het 'gewone' interessant, grappig of eigenzinnig. Het eten op onze borden, de platte polders en gewoontes waar ik eerder niet bij stilstond. Om verder te kijken dan mijn eigen treinraam maakte ik een enquête om Nederland en 'de Nederlander' beter te leren kennen. Eenendertig vragen die ruim twaalfhonderd keer – anoniem – werden ingevuld door mensen uit het hele land. Een ding is zeker: Nederlanders nemen geen blad voor de mond. Ik was verrast door de openheid van de antwoorden, leerde hoe Nederlanders denken over elkaar en dit land. Het gaf me een kijkje in de hoofden van allemaal verschillende inwoners – het allerleukste wat er is. 'Nederland is het villapark van Europa,' 'Nederland is gewoon-gewoon' en 'Het liefst vertrek ik morgen naar Spanje.'

Dit boek trekt als een trein van provincie naar provincie. De tekeningen zijn geïnspireerd en losjes gebaseerd op de provincies maar geven deze niet een-op-een weer. Ik heb het boek op een associatieve manier samengevoegd en wil je met mijn tekeningen op een frisse manier naar ons land laten kijken. Met een nieuwe verwondering voor dingen die wellicht heel normaal zijn geworden.

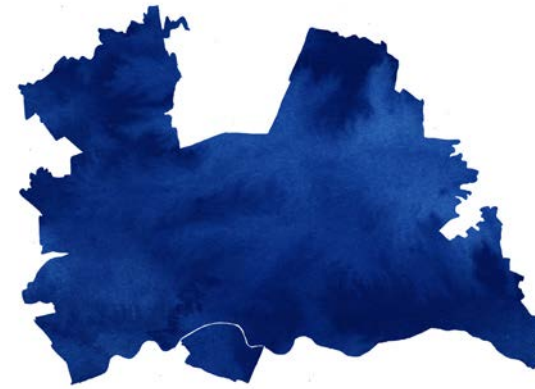
FLEVOLAND 6

FRIESLAND 16

UTRECHT 74

NOORD-BRABANT 86

DRENTHE 42

LIMBURG 98

ZEELAND 108

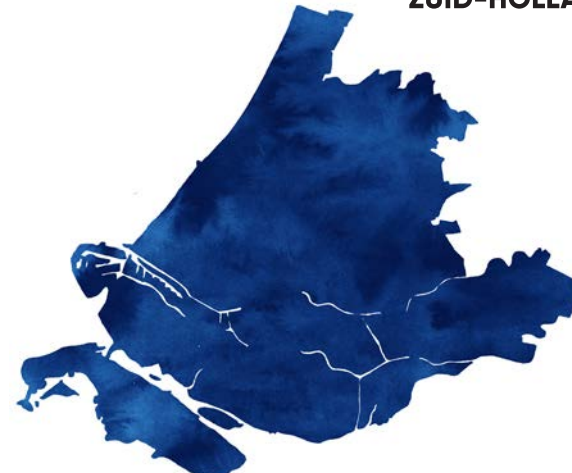
GRONINGEN 32

GELDERLAND 64

ZUID-HOLLAND 122

NOORD-HOLLAND 134

OVERIJSEL 52

Flevoland

De **meeste biologische landbouwboeren** bevinden zich in Flevoland.

Flevoland heeft de **jongste bevolking** van Nederland.

Het **autobezit** is hier met 804 personenauto's per 1000 inwoners verreweg het **hoogst**. Gemiddeld worden in Flevoland ook de meeste autokilometers gemaakt.

Van alle **windenergie** die in Nederland op land wordt opgewekt, komt **33% uit Flevoland**.

In 2014 woonden er **precies evenveel mannen als vrouwen** in de provincie.

In de Oostvaardersplassen leefden in 2018 2320 **edelherten**, 610 **konikpaarden** en 200 **heckrunderen**.

De Oostvaardersplassen beslaan 56 km², dat zijn 11200 **voetbalvelden**.

In 1968 werden de Oostvaardersplassen aangewezen als **staatsnatuurmonument**. Momenteel is het één van de belangrijkste moerasgebieden van Europa.

Geschat wordt dat 8% van alle **grauwe ganzen** ter wereld in de winter te vinden is in de Oostvaardersplassen.

Gemiddeld vervoert NS
1,1 miljoen reizigers per dag,
verdeeld over 4500 treinritten
en 7000 km spoor.

* KLIK *

OKÉ,
COMMUNICEER JIJ
DIT MET BERT? DAN KAN HIJ
ER EEN PLASJE OVER DOEN
EN KOPPELEN WE HET TERUG.

JA, IK VIND THEATER HEEL ERG LEUK, MAAR VOORÁL,
OM HET ZELFTE DOEN. IK BEN HEEL GOED IN DE
DRAMATISCHE ROLLEN, ECHT HET THEATER-THEATER,
SNAP JE?

NEE SCHAT OH MY GOD WAT EEN TAKKELUL,
HIJ KAN ZOVEEL BETER KRIGEN!
ECHT WAAR JE BENT
ZO'N LIEVERD!!!
AHHH POEPIE ...

SORRY...
EHH... DIT IS EEN
STILTECOUPÉ

GEZELLIG!
IK HEB VOOR VANAVOND
EEN PRUTJE IN DE
MAGNETRON GEZET
VOOR JAAP

HMM - HMM

ZULLEN WE EERST
EEN BARRIE DOEN?
MOET Plassen.

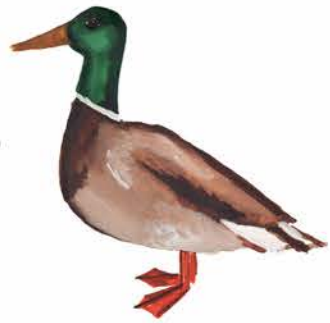
HÈ, HÈ!

HÉÉÉÉÉRLIJK!
EVEN 'OUT & ABOUT'
MET DE MEIDEN!

Meest voorkomende
vogels in Nederland

WILDE EEND

RAAF

WINTERKONING

KOOLMEES

MEEUW

REIGER

KRAAI

FAZANT

KIEVIT

OUIEVAAR

EKSTER

MEERKOET

SPREEUW

GRUTTO

IJSVOGEL

ROODBORST

STADSDUIF

MEREL

GRAUWE GANS

BOERENZWALUW

VINK

Friesland

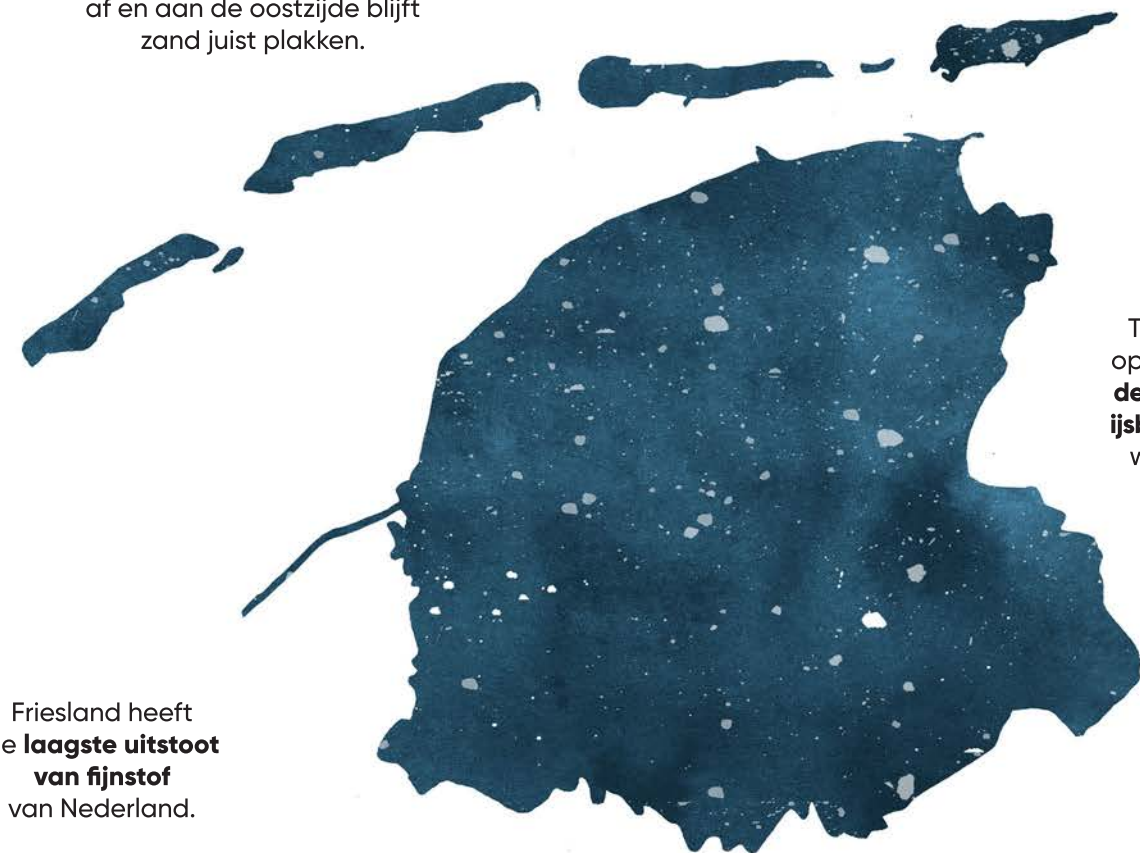
Jaarlijks komen zo'n 1,5 miljoen **toeristen op de waddeneilanden**.

De meeste **dorpen op de Waddeneilanden** bevinden zich aan de westkant.

Dit komt doordat de eilanden langzaam van west naar oost 'wandelen'. De westzijde kalft langzaam af en aan de oostzijde blijft zand juist plakken.

Het eiland **Rottumeroog is 2,5 km²** en de enige plek in Nederland waar de natuur volledig haar gang kan gaan. Het valt onder de strengste Nederlandse en Europese natuurwetten en is niet vrij toegankelijk.

Ieder jaar tussen april en juli komen er **zeehonden en vogels** om te jongen en te broeden.

Friesland heeft de **laagste uitstoot van fijnstof** van Nederland.

Thialf is op drie na **de snelste ijsbaan** ter wereld.

De eerste **Elfstedentocht** was in 1909 en had 23 deelnemers.

Het moet tenminste 15 dagen lang -4,2 graden hebben gemeten in De Bilt voordat een Elfstedentocht plaats kan vinden. Het **ijs moet overal minimaal 15 cm dik** zijn. 16 keer is de Elfstedentocht afgelast nadat deze al was aangekondigd.

In De Friese Meren, een gemeente in Friesland, heb je de meeste kans een **alleenstaande man** te ontmoeten.

Wat vind jij typisch Nederlands?

Iemand met een zogenaamd grapje beledigen.

Vrouw, 62, Zeist

Niet geven om elegantie.

Vrouw, 45, Amsterdam

Het tellen van vogels.

Vrouw, 55, Haarlem

Als bezoek komt meteen weglopen om koffie te halen.

Vrouw, 63, Zuidveen

Wanneer het Nederlands elftal wint zeggen we 'WE hebben gewonnen', en wanneer het Nederlands elftal verliest zeggen we 'ZE hebben verloren.'

Vrouw, 20, Groningen

De knotwilg.

Vrouw, 57, Oosterwolde

Vrijuit kunnen spreken en iedereen belachelijk kunnen maken.

Vrouw, 30, Rotterdam

Structuur, agenda's, afspraken.

Vrouw, 36, Amsterdam

Dat iedereen een zwemdiploma heeft.

Vrouw, 31, Koudekerke

Als de wind door mijn handschoenen waait.

Man, 26, Amsterdam

Klagen en er niets aan doen.

Man, 53, Dordrecht

Dat je naar huis moet als men gaat eten.

Vrouw, 44, Meppel

Zeuren over de burens.

Man, 28, Naarden

Vitrage.

Vrouw, 53, De Koog

Zwart-witte koeien en gele treinen.

Vrouw, 52, Eindhoven

Mannen met korte broeken en hoog opgetrokken sokken in sandalen in de zomer.

Vrouw, 49, De Meern

Een boterham met kaas uit een zakje opeten in de trein.

Vrouw, 65, Rotterdam

Als een Nederlander gaat zitten hoor je vaak 'hè, hè'. Zo pik je ze er zo uit op buitenlandse vliegvelden.

Man, 34, Beverwijk

Dat mensen uit de Randstad niks weten over mensen uit het oosten en hoe zij leven (nee, we wonen niet allemaal op een boerderij).

Vrouw, 20, Leiden

Dronken op de fiets kruipen.

Vrouw, 22, Tilburg

Ramen zonder gordijnen, heerlijk!

Vrouw, 66, Enschede

